

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Jste připraveni na krach svého obchodního partnera? Aneb základní orientace v otázkách insolvence za deset minut. 2. část

V prvním díle našeho článku [*] jsme nastínili, co můžete jako věřitel čekat od insolvenčního řízení obchodního partnera. Jak bylo zmíněno, celou dlužnou částku jako nezajištěný věřitel s největší pravděpodobností již nikdy neuvidíte. Jak ale můžete své postavení vylepšit a nebýt v insolvenci Vašeho obchodního partnera tolik bit?

Pečlivě vybírejte a prověřujte své obchodní partnery, buďte obezřetní, zvažujte rizika... Kromě těchto obecných rad tu však jsou i konkrétní nástroje. Využít můžete například následující:

Zajištění

Nejúčinnější způsob Vašeho zabezpečení pro případ insolvence je své pohledávky jednoduše zajistit majetkem dlužníka. Nejčastěji dlužník poskytne zástavu, která se v případě insolvence zpeněží a tzv. **zajištěný věřitel** je z výnosu takového prodeje uspokojen přednostně. Mimo to může zajištěný věřitel dokonce insolvenčnímu správci i udělovat konkrétní pokyny, jakým způsobem se má předmět zástavy přesně zpeněžit.

Zástava je ovšem významný závazek, k němuž se obchodního partnera jen tak snadno nepovede přesvědčit, tudíž přichází v úvahu většinou jen v případě některých typů transakcí, typicky úvěrových smluv, kdy je na jedné straně mnohem silnější věřitel, zatímco na druhé slabší dlužník.

Výhrada vlastnictví

Dalším užitečným způsobem vylepšení pozice, zejména v případě dodavatelských vztahů, je tzv. výhrada vlastnictví. Ze zákona totiž v případě kupní smlouvy vlastnictví k předmětu přechází již účinností samotné smlouvy (zpravidla podpisem všemi stranami), nezávisle na tom, zda již byla kupní cena uhrazena. Častým scénářem tak bývá, že prodávající dlužníkovi dodá zboží, dlužník už ale fakturu nikdy neuhradí a mezitím „spadne“ do insolvence. Insolvenční správce pak majetek (včetně dodaného zboží) pojme do majetkové podstaty, a pokud pak prodávající od smlouvy nestihne pro nezaplacení včas odstoupit, může zůstat jak bez zboží, tak bez peněz. Pak nezbude, než přihlásit pohledávku do insolvence a čekat na uspokojení v nepoměrně menší výši, než jaká byla sjednaná kupní cena zboží.

U výhrady vlastnictví jde v podstatě o to, že se prodávající s kupujícím dohodnou, že si prodávající podrží vlastnické právo k předmětu koupě déle – ideálně až do úplné úhrady kupní ceny. To dává prodávajícímu v případě insolvence velkou výhodu, protože si své zboží jako jeho vlastník může vyžádat zpátky.

Je ale důležité pamatovat, že **ujednání o výhradě vlastnictví musí ze zákona nést ověřené podpisy nebo být sepsáno formou notářského zápisu**, jinak je vůči ostatním věřitelům dlužníka neúčinné (tedy jinak řečeno, v insolvenčním řízení se na něj bude pohlížet, jako by nebylo).

Insolvenční doložka

Někteří se mylně domnívají, že se zahájením insolvence smlouva uzavřená s dlužníkem automaticky končí a obchod jednoduše není třeba realizovat – opak je však pravdou. Insolvence na platnost smlouvy nemá vliv a závazky obou stran nadále trvají. To ale může druhou, solventní stranu stavět do nepříjemné situace.

Řešením může být sjednání tzv. **insolvenční doložky**, kdy se ve smlouvě ujedná, že v případě zahájení insolvenčního řízení či prohlášení úpadku jedné strany může druhá strana od smlouvy odstoupit. Tím lze minimalizovat škody, které by jinak taková komplikace v podobě nedobrovolného setrvání ve smluvním vztahu s dlužníkem mohla způsobit.

Postoupení pohledávky

Jako věřitel byste se měli připravit také na to, že se svých peněz v insolvenčním řízení nedočkáte jen tak ze dne na den. Jak bylo zmíněno v prvním díle článku, řízení se může protáhnout na dlouhá léta. Přitom obecně platí, že čím větší dlužník, tím více účetnictví a dokumentů bude potřeba prozkoumat, více majetku ocenit a zpeněžit, a především bude existovat více věřitelů a objeví se o to více sporů o pohledávky, na jejichž vyřešení se bude muset čekat.

Mnozí věřitelé tak své pohledávky raději se slevou prodají třetí osobě, která si je do řízení přihlásí místo nich. Původní věřitel tak sice získá méně peněz, na druhou stranu je ale dostane okamžitě a nenese ani riziko spojené s nejistotou ohledně míry upokojení pohledávek. Je tak na místě zvážit, zda se Vám jako věřiteli delší čekání na (možná) více peněz vyplatí nebo zda raději odejít s menší částkou ihned a nechat na peníze čekat někoho jiného.

Závěr

Nelze znovu nepřipomenout i nejsilnější a nejdůležitější preventivní nástroj ze všech – tím je obezřetnost. Pokud už dojde Váš obchodní partner do insolvence, vždy se vyplatí se o pohledávku starat a aktivně se o stav insolvenčního řízení zajímat (možná s výjimkou zanedbatelných pohledávek, kdy by náklady na jejich správu částku, s jistotou převýšily výnos). Jak bylo zmíněno výše, ne všechny podstatné dokumenty se Vám budou osobně doručovat, mnohé se považují za doručené jednoduše zveřejněním v insolvenčním rejstříku [\[1\]](#). Insolvenční zákon si navíc velmi potrpí na lhůty, po jejichž zmeškání Vaše právo zanikne. Neprohlopíte proto, když budete svá práva pečlivě hlídat – anebo ještě lépe, svěříte tuto práci odborníkovi.

Tomáš Jelínek,
senior advokát

Vladislav Štol,
paralegal

EVERSHEDS
SUTHERLAND

Eversheds Sutherland, advokátní kancelář, s.r.o.

Oasis Florenc
Pobřežní 394/12
186 00 Praha 8

Tel.: +420 255 706 500

Fax: +420 255 706 550

e-mail: paha@eversheds-sutherland.cz

[*] K dispozici >>> [zde](#).

[1] Tento článek nemá ambice vysvětlit celou problematiku insolvenční dopodrobna, ale poskytnout do ní základní vhled.

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Transpoziční novela ZISIF – jaké změny přináší?](#)
- [Ban, omezení zpeněžení či zablokování účtu? Jaká máte práva vůči platformě? Ochrana streamerů a dalších tvůrců ve světle DSA](#)
- [Pozemkové restituční náhrady a role znalce, když se hodnota majetkové křivdy přepočítává po desetiletích](#)
- [Zaplatit za logo nestačí. Jaká práva skutečně získáváte?](#)
- [Komunitní energetika od 1. srpna 2026: co se skutečně mění](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 41.: Záruka za jakost v kupní smlouvě](#)
- [Komu náleží vlastnické právo k náhradní veřejné komunikaci postavené investorem?](#)
- [AML rizika u luxusních nákupů](#)
- [Recentní judikatura Nejvyššího soudu k důvodům neplatnosti usnesení valné hromady](#)
- [Ocenění nemovitosti v dědickém řízení: kdy postačí odhad a kdy je nutný znalecký posudek](#)
- [Tlačítko pro odstoupení od smlouvy jako nový standard spotřebitelského online rozhraní](#)